1.2.4. Տրանսպորտ

Բեռնափոխադրումներ: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին հանրապետությունում, ըստ բեռնափոխադրումներ իրականացնող կազմակերպություններից ստացված հաշվետվությունների տվյալների և անհատ ձեռնարկատերերի բեռնատար ավտոտրանսպորտային միջոցների գործունեության գնահատման, ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի բեռնափոխադրումների ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ աճել է 40.4%-ով:

Բեռնափոխադրումների ընդհանուր ցուցանիշներն ըստ տրանսպորտի առանձին տեսակների

	2002թ. հունվար-հոկտեմբեր	2002թ. հունվար-հոկտեմբերը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ,%	2002թ. հոկտեմբեր	2002թ. հոկտեմբերը 2002թ. սեպտեմբերի նկատմամբ,%
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի բեռնափոխադրումների ծավալը, հազ.տոննա	***5964.6***	***140.4***	***863.7***	***115.7***
այդ թվում.				
երկաթուղային տրանսպորտով	***1651.4***	***141.7***	***222.2***	***112.7***
որից.				
արտահանվել են բեռներ	141.5	99.0	15.8	95.8
ներկրվել են բեռներ	807.8	111.8	96.1	109.5
ներհանրապետական փոխադրումներ	702.1	2.3անգամ	110.3	118.7
ավտոտրանսպորտով	***3780.4***	***167.6***	***571.9***	***112.8***
որից.				
արտահանվել են բեռներ	88.5	94.8	8.1	120.9
ներկրվել են բեռներ	258.3	106.1	34.3	101.5
ներհանրապետական փոխադրումներ	3433.6	1.8անգամ	529.5	113.5
օդային տրանսպորտով[1]	***6.9***	***75.6***	***0.7***	***116.7***
որից.				
արտահանվել են բեռներ	2.7	79.4	0.2	66.7
ներկրվել են բեռներ	4.2	73.7	0.5	166.7
խողովակաշարային տրանսպորտով	***525.9***	***64.3***	***68.9***	***165.9***

Երկաթուղային տրանսպորտ: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին, ըստ հաշվետվությունների տվյալների, ընդհանուր օգտագործման երկաթուղային տրանսպորտով բեռնափոխադրումների ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ աճել է 41.7%-ով: Երկաթուղային տրանսպորտով բեռնափոխադրումների ծավալում հանրապետություն ներկրված բեռների բաժինը կազմել է 48.9% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 62.0%-ի դիմաց), արտահանված բեռների բաժինը՝ 8.6% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 12.2%-ի դիմաց), իսկ ներհանրապետական փոխադրումներինը՝ 42.5% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 25.8%-ի դիմաց):

Ըստ բեռների հիմնական տեսակների, 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ անտառային բեռների (գերան, փայտանյութեր, ֆաներա և այլ), փոխադրման ծավալն ավելացել է 29.5 անգամ, հանքային շինարարական նյութերինը՝ 8.4, հանքաքար երկաթի և մանգանի փոխադրման ծավալը՝ 5.6, սև մետաղներինը՝ 5.3, քարածխինը՝ 3.4, քիմիական և հանքային պարարտանյութերինը՝ 2.8, ցեմենտինը՝ 2.5 անգամ, նավթ և նավթամթերքինը՝ 17.9%-ով, հացահատիկի և աղացվող մթերքինը՝ 5.0%-ով: Սև մետաղների ջարդոնի փոխադրման ծավալը նվազել է 16.6%-ով:

Վագոնների միջին օրական բեռնաթափումը 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին կազմել է 79 վագոն և 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ ավելացել 23 միավորով, իսկ բեռնումը կազմել է 48 վագոն և ավելացել 21 միավորով: Նույն ժամանակաշրջանում վագոնապտույտը կազմել է 8.2 օր և 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ արագացել է 2.1 օրով:

[1] *Ցուցանիշներում ներառված են նաև այլ երկրների ինքնաթիռներով իրականացված բեռնափոխադրումները:*

Ավտոմոբիլային տրանսպորտ: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին հանրապետությունում բեռնատար ավտոտրանսպորտային միջոցներով բեռնափոխադրումների ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի ցուցանիշի նկատմամբ աճել է 67.6%-ով, որից հանրապետություն ներկրված բեռների բաժինը կազմել է 6.8% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 10.8%-ի դիմաց), դրանից ՀՀ ավտոտրանսպորտային միջոցներով կազմել է 8.8% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ մնացել է անփոփոխ), արտահանված բեռների բաժինը` 2.3% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 4.1%-ի դիմաց), դրանից ՀՀ ավտոտրանսպորտային միջոցներով կազմել է 6.8% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 9.6%-ի դիմաց), իսկ ներհանրապետական փոխադրումներինը` 90.9% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 85.1%-ի դիմաց):

Օդային տրանսպորտ: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին, ըստ օդային փոխադրումներ իրականացնող կազմակերպությունների տվյալների, օդային տրանսպորտով փոխադրված բեռների ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի ցուցանիշի նկատմամբ նվազել է 24.4%-ով, որից հանրապետություն ներկրված բեռների բաժինը կազմել է 60.9% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 62.6%-ի դիմաց), իսկ հանրապետությունից արտահանված բեռների բաժինը` 39.1% (2001թ. հունվար-հոկտեմբերի 37.4%-ի դիմաց):

Խողովակաշարային տրանսպորտ: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին խողովակաշարային տրանսպորտով հանրապետություն ներկրված բնական գազի բեռնափոխադրումների ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի ցուցանիշի նկատմամբ նվազել է 35.7%-ով:

Բեռնափոխադրումների կառուցվածքն ըստ տրանսպորտային առանձին տեսակների 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին (տոկոսներով)

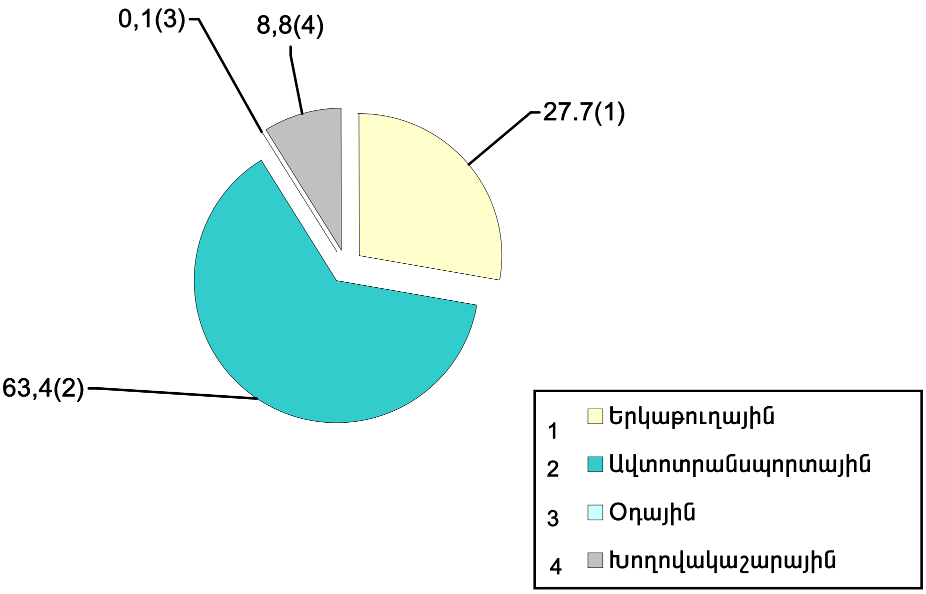

2001թ. հունվար-հոկտեմբերին բեռնափոխադրումների ընդհանուր ծավալում երկաթուղային տրանսպորտը կազմել է 27.4%, ավտոմոբիլայինը` 53.2%, օդայինը` 0.2%, խողովակաշարայինը` 19.2%:

Բեռնաշրջանառություն: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին հանրապետությունում, ըստ բեռնափոխադրումներ իրականացնող կազմակերպություններից ստացված հաշվետվությունների տվյալների և անհատ ձեռնարկատերերի բեռնատար ավտոտրանսպորտային միջոցների գործունեության գնահատման, ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի բեռնաշրջանառության ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ նվազել է 20.7%-ով:

Բեռնաշրջանառության ընդհանուր ցուցանիշներն
ըստ տրանսպորտի առանձին տեսակների

	2002թ. հունվար-հոկտեմբեր	2002թ.հունվար-հոկտեմբերը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ,%	2002թ. հոկտեմբեր	2002թ. հոկտեմբերը 2002թ. սեպտեմբերի նկատմամբ,%
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտով բեռնաշրջանառության ծավալը, մլն.տոննա-կմ	*1133.9*	*79.3*	*153.2*	*141.6*
այդ թվում`				
երկաթուղային տրանսպորտով	366.4	127.9	51.1	115.3
ավտոտրանսպորտով	54.9	148.4	8.8	117.3
օդային տրանսպորտով	5.0	69.4	0.6	2.0անգամ
էլեկտրատրանսպորտով	707.6	64.3	92.7	165.2

Ուղևորափոխադրումներ: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին հանրապետությունում, ըստ ուղևորափոխադրումներ իրականացնող կազմակերպություններից ստացված հաշվետվությունների տվյալների և անհատ ձեռնարկատերերի ուղևորատար ավտոտրանսպորտային միջոցների գործունեության գնահատման, ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի ուղևորափոխադրումների ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի ցուցանիշի նկատմամբ աճել է 1.7%-ով:

Ուղևորափոխադրումների ընդհանուր ցուցանիշներն
ըստ տրանսպորտի առանձին տեսակների

	2002թ. հունվար-հոկտեմբեր	2002թ.հունվար-հոկտեմբերը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ,%	2002թ. հոկտեմբեր	2002թ. հոկտեմբերը 2002թ. սեպտեմբերի նկատմամբ,%
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտով ուղևորափոխադրումների ծավալը, հազ. մարդ	*129217.8*	*101.7*	*13694.5*	*104.5*
այդ թվում`				
երկաթուղային տրանսպորտով	1108.8	108.4	95.8	84.7
ավտոտրանսպորտով	106405.0	105.1	11194.2	104.9
օդային տրանսպորտով[1]	712.1	113.1	74.4	86.0
էլեկտրատրանսպորտով	20991.9	87.0	2330.1	104.2

Ուղևորափոխադրումների կառուցվածքն ըստ տրանսպորտային առանձին տեսակների
2002թ. հունվար- հոկտեմբերին (տոկոսներով)

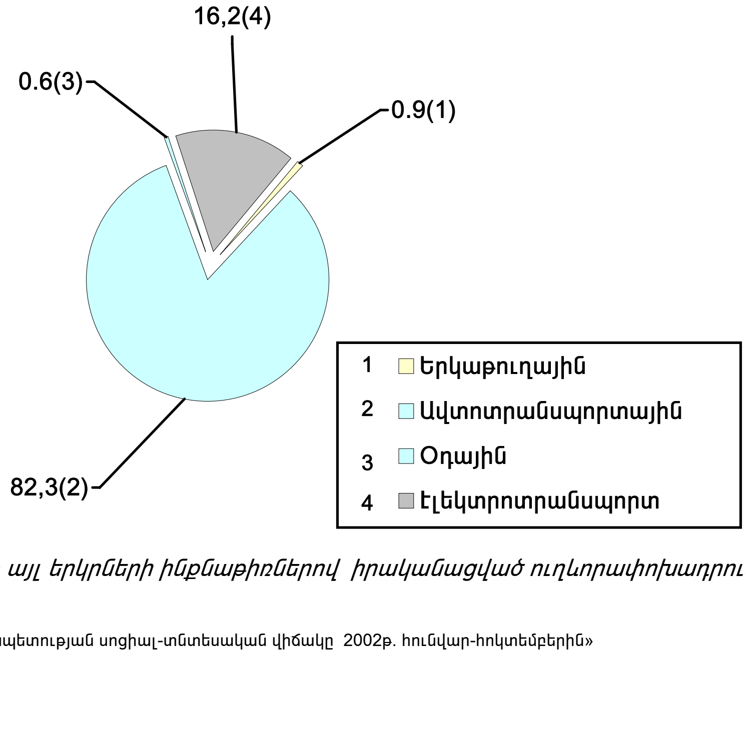

[1] *Ցուցանիշներում ներառված են նաև այլ երկրների ինքնաթիռներով իրականացված ուղևորափոխադրումները:*

2001թ. հունվար-հոկտեմբերին ուղևորափոխադրումների ընդհանուր ծավալում երկաթուղային տրանսպորտինը կազմել է 0.8%, ավտոմոբիլային տրանսպորտինը` 79.7%, օդային տրանսպորտինը` 0.5% և էլեկտրատրանսպորտինը` 19.0%:

Էլեկտրատրանսպորտով ուղևորափոխադրումների ընդհանուր ծավալում մեծ տեսակարար կշիռ ունի մետրոպոլիտենով փոխադրված ուղևորների ծավալը, որը 2002թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 58.7%, իսկ տրոլեյբուսով` 23.6%, տրամվայով` 15.3% և ճոպանուղով` 2.4%:

Ուղևորաշրջանառություն: 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին հանրապետությունում, ըստ ուղևորափոխադրումներ իրականացնող կազմակերպություններից ստացված հաշվետվությունների տվյալների և անհատ ձեռնարկատերերի ուղևորատար ավտոտրանսպորտային միջոցների գործունեության գնահատման, ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի ուղևորաշրջանառության ծավալը 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ աճել է 6.6%-ով:

Ուղևորաշրջանառության ընդհանուր ցուցանիշներն
ըստ տրանսպորտի առանձին տեսակների

	2002թ. հունվար-հոկտեմբեր	2002թ.հունվար-հոկտեմբերը 2001թ. հունվար-հոկտեմբեր ի նկատմամբ, %	2002թ. հոկտեմբեր	2002թ. հոկտեմբերը 2002թ. սեպտեմբերի նկատմամբ, %
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտով ուղևորաշրջանառության ծավալը, մլն. ուղ-կմ	***2138.1***	***106.6***	***232.9***	***100.5***
այդ թվում`				
երկաթուղային տրանսպորտով	41.5	102.2	4.2	82.4
ավտոտրանսպորտով	1395.5	110.2	156.8	106.1
օդային տրանսպորտով	615.9	10.3.0	62.5	89.4
էլեկտրատրանսպորտով	85.2	84.6	9.4	104.4

Տրանսպորտային պատահարներ: Հանրապետությունում 2002թ. հունվար-հոկտեմբերին, ըստ ՀՀ պետավտոտեսչության հաշվետվությունների տվյալների, ճանապարհատրանսպորտային պատահարները 2001թ. հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ նվազել է 3.6%-ով:

Ճանապարհատրանսպորտային պատահարների ցուցանիշները

	2002թ. հունվար-հոկտեմբեր	2002թ.հունվար-հոկտեմբերը 2001թ. հունվար- հոկտեմբերի նկատմամբ, %	2002թ. հոկտեմբեր	2002թ. հոկտեմբերը 2002թ. սեպտեմբերի նկատմամբ, %
Ճանապարհատրանսպորտային պատահարներ, ընդհամենը	***810***	***96.4***	***125***	***109.6***
Զոհվել են, մարդ	196	96.5	25	45.4
Վիրավորվել են ,մարդ	990	98.4	150	104.2